

NVE, Konesjonsavdelingen
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo
nve@nve.no

POST/BESØK Julsundvegen 4
6412 Molde
TELEFON +47 71 24 94 00
TELEFAX +47 71 24 94 01
ORG.NR 916 611 455 MVA

E-POST molde@ovgj.no
WEB www.ovgj.no

Medlemmer av Den Norske Advokatforening

Vår ref.:
129431/547437/MOP

Deres ref.:
201908417

Ansvarlig advokat:
Marina Opstad

Molde,
27. januar 2021

UTTALELSE TIL KONSEJONSSØKNAD FOR UTTAK AV VANN FRA REISTADELVA TIL STAMFISKHOLD, AVL OG ROGNPRODUKSJON I LANDBASERT ANLEGG

1 INNLEDNING

Vi viser til søknad fra SalMar Genetics AS av 30. oktober 2020 om søknad om konsesjon etter vannressursloven for uttak av vann fra Reistadelva i Vestnes kommune til stamfiskhold, avl og rognproduksjon i eksisterende landbasert oppdrettsanlegg.

Søknaden er kunngjort i lokalavisen og ligger nå ute på høring. Høringsfrist er 27. januar 2021.

Vårt kontor representerer følgende grunneiere av landbrukseiendommer i Reistaddalen, og vil med dette inngi rettidig uttalelse til konsesjonssøknaden:

Roy-Hugo Reistad	Gnr. 192 bnr. 1, 2, 3, 4, 5 og 6
Andreas Reistad	Gnr. 192 bnr. 7
David Reistad	Gnr. 193 bnr. 1
Ole T. Lien / Oddfrid Halsebakk	Gnr. 193 bnr. 3 og gnr. 194 bnr. 1
Kenneth Finsås	Gnr. 194 bnr. 2

2 GRUNNEIERNES RÅDIGHET

Vannressursloven (vrl.) § 13 angir lovens hovedregel om at vassdrag tilhører eieren av den grunn det dekker. Reistadelva er lang og ligger i sameie mellom en rekke grunneiere.

Ovennevnte grunneiere eier areal som utgjør om lag 85 % av nedslagsfeltet til Reistadelva, og har en eksklusiv rett til å utnytte det vann som finnes på grunnen innenfor de rammer som rettsordenen setter. Ingen av de ovenfornevnte grunneierne har avstått rettigheter i Reistadelva ved avtale eller ekspropriasjon.

3 HISTORIKK

I 1983 ble det inngått avtale mellom Rauma Settefisk AS og daværende grunneiere av gnr. 192 bnr. 1, 2, 3, 4, 5, 6 og gnr. 193 bnr. 3 m.fl. om bruk av vannet i Reistadelva til smoltproduksjon (200 000 stk. smolt). I 1994 ble det inngått tinglyst avtale mellom flere av grunneierne og Rauma Settefisk AS om etablering av fiskesperre ved utløpet av Reistadelva mellom juni og oktober i en periode på 10 år.

Det landbaserte oppdrettsanlegget som drives av SalMar Genetics AS i dag, har en mer omfattende produksjon enn det som det opprinnelig ble inngått avtale med Rauma Settefisk AS om i 1983. Da SalMar Genetics AS selv, eller dette selskapets mor-/datterselskap, er blitt hjemmelshaver til fire eiendommer nede ved elveutløpet i perioden 2017 – 2018, er det likevel ikke inngått nye avtaler med ovennevnte grunneiere i Reistaddalen om bruksrettigheter.

4 SAMORDNING AV KONSESJONSBEHANDLINGEN – PRIVATE INTERESSER

4.1 Det rettslige grunnlaget

Konsesjonsbehandlingen etter vrl. skal blant annet ivareta hensynene til private interesser.

I vrl. § 5 andre ledd er det inntatt at vassdragstiltak skal planlegges og gjennomføres slik at de er til minst mulig skade og ulempe for private interesser, så langt dette kan oppfylles uten uforholdsmessig utgift eller ulempe. Bestemmelsen innebærer et krav om å minimalisere skader og ulemper ved vassdragstiltak innenfor rammen av en forholdsmessighetsvurdering.

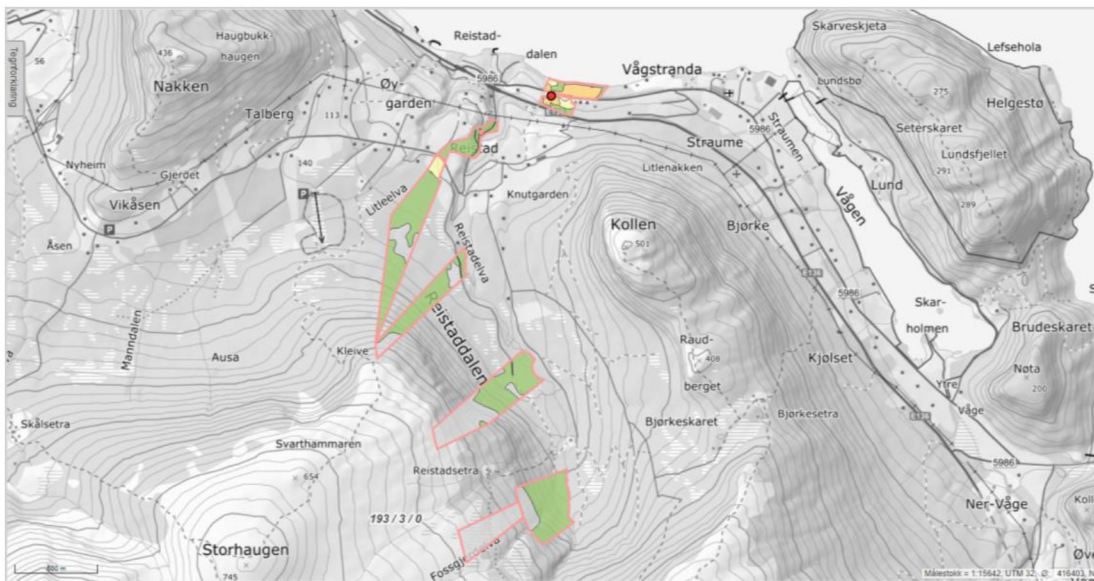
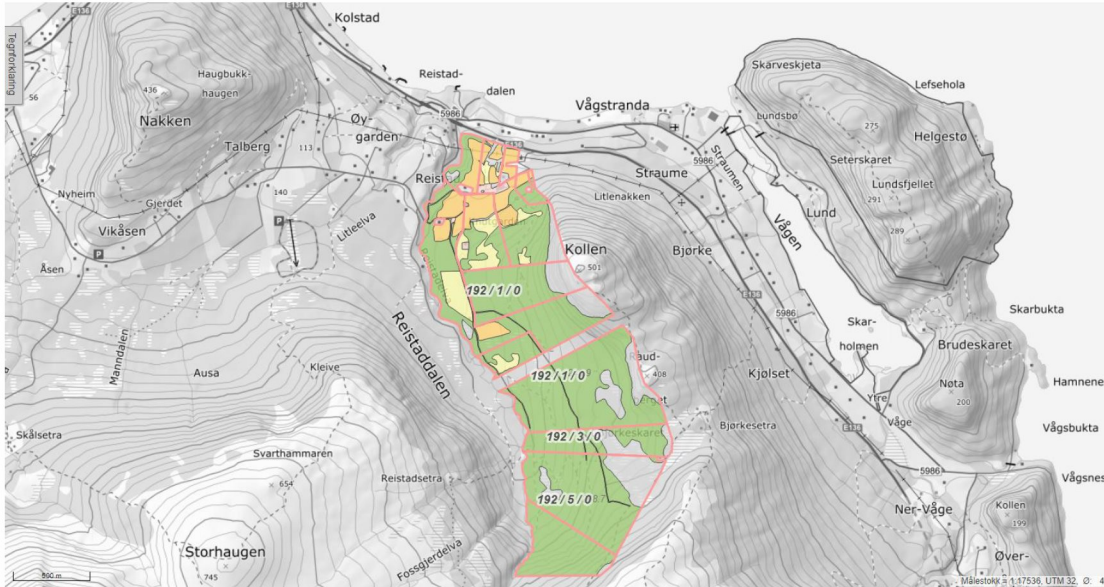
Når det gis konsesjon etter vrl. § 8, kan aktsomhetsplikten i vrl. § 5 konkretiseres ved at det settes konsesjonsvilkår etter vrl. § 26 for å avbøte skader eller ulemper for private interesser. Det kan blant annet settes vilkår for å tilpasse tiltaket til annen aktuell utnytting, jf. bokstav c). Videre fremgår det av § 26 tredje ledd at i konsesjon til vassdragstiltak som kan volde vesentlig ulempe for annen utnytting av vassdraget eller nedbørfeltet, kan det settes som vilkår at tiltakshaveren legger til rette for slik utnytting annet sted eller yter tilskudd for dette formål.

Av vrl. § 25 er det spesifisert at konsesjon bare kan gis hvis fordelene ved tiltaket overstiger skader for allmenne og private interesser som blir berørt i vassdraget eller nedbørfeltet. Dette er et minstekrav for å gi konsesjon, og må slik kunne underbygges i saksbehandlingen.

4.2 Interessene til settefiskanlegget opp mot interessene til jord- og skogbruk

Omsøkte tiltak vil berøre de private rettighetene til grunneierne av landbrukseiendommer i Reistaddalen. Som det fremgår av NIBIO sitt gårdskart, er det stor landbruk- og skogsdrift på begge sider av Reistadelva over en lang strekning fra fjellsetra og ned til sjøen.

Utsnitt av arealbruk på gnr. 192 bnr. 1/3/5 og gnr. 193 bnr. 3:

De grunneierne vi representerer i denne saken utvikler landbrukseiendommene sine kontinuerlig, og besitter areal som består av fulldyrka jord og skog av høy bonitet helt inntil vassdraget. Når det gjelder jordbruk, er det dyrket flere hundre dekar med matjord i nærheten av Reistadelva, og det vil bli mer i fremtiden. Vedrørende skogsdrift, så tar de ut skog og planter ny regelmessig. Periodevis vil det være behov for bruk av anleggsmaskiner i forbindelse med hogst og dyrking av mark, noe som naturligvis vil kunne føre til inngrep i terrenget langs vassdraget. I hele Reistaddalen og på fjellet er det samtidig mye dyr på sommerbeite, og antallet dyr vil øke med tiden.

Et stort vassdrag som Reistadelva er en kollektiv gode i den forstand at flere aktører kan utnytte elva på en gang. Med dette medfølger at den enes utnytting kan påvirke andres bruk av vassdraget og få eksterne virkninger. Typiske eksempler på negative eksterne virkninger er at forurensning forringer vannkvaliteten for andre bruksformål nedstrøms.

Mine klienter er opptatt av at omsøkte tiltak ikke må få begrensninger på deres landbruksdrift og fremtidige utviklingsmuligheter. Dette gjelder både knyttet til (i) landbruk, (ii) skogbruk og (iii) utnyttelse av fallrettigheter.

Slik omsøkte tiltak er beskrevet, vil bruken av vannet til produksjon av stamfisk kreve en viss kjemisk sammensetning som vil kunne legge begrensninger på de ovennevnte grunneiernes utøvelse av aktivitet på sine respektive landbrukseiendommer. Herunder knyttet til eksempelvis gjødsling, hogst, grøfting og graving oppstrøms av vanninntaket.

Våre klienter har tidligere opplevd å motta varsel om erstatningskrav fra tidligere driver av anlegget i forbindelse med at de drev skoghogst i Reistaddalen. De grunneierne vi representerer ønsker ikke å hindre SalMar Genetics AS i å få en konsesjon for sin drift, men ønsker å unngå denne type varslinger i fremtiden.

På bakgrunn av ovennevnte redegjørelse ber vi om at interessene til Roy-Hugo Reistad, Andreas Reistad, David Reistad, Ole T. Lien / Oddfrid Halsebakk og Kenneth Finsås ivaretas i saksbehandlingen slik at de ikke opplever skade eller ulempe av vassdragstiltaket. Vi anmoder om at saken behandles slik at disse grunneierne sikres den beskyttelse som konsesjonssystemet kan gi, og slik at de kan drive normalt skogbruk/landbruk og kunne utvikle sine landbrukseiendommer i takt med tiden og forholdene.

5 SAMMENDRAG

- Roy-Hugo Reistad, Andreas Reistad, David Reistad, Ole T. Lien / Oddfrid Halsebakk og Kenneth Finsås eier areal som utgjør 85 % av nedslagsfeltet til Reistadelva.
- Tiltaket vil kunne få negative konsekvenser for og legge begrensninger på deres skog- og landbruksdrift oppstrøms av vanninntaket. Herunder fremtidig utvikling av skog- og landbruksdriften.
- Det anmodes om at konsesjonsbehandlingen ivaretar hensynet til de private interesser i å drive gjødsling, hogst, graving og beite oppstrøms av vanninntaket.
- Det anmodes om at man gjennom saksbehandlingen har for øye å minimalisere skader og ulemper ved vassdragstiltaket innenfor rammen av en forholdsmessighetsvurdering.
- Det bes om at aktsomhetsplikten konkretiseres ved at det settes konsesjonsvilkår for å avbøte eventuelle skader eller ulemper for de private interessene.
- Vi anmoder om at saken behandles slik at skog- og landbruksdriverne og grunneierne av vassdraget sikres den beskyttelse som konsesjonssystemet kan gi.

Med hilsen
ADVOKATFIRMAET ØVERBØ GJØRTZ AS

Sign.
Marina Opstad
Advokat